

BOJAN GLAVINA

KLAVIRSKÉ KRATKICE

KATALOG KRATKIH
KOMENTARJEV

PRIROČNIK ZA UČITELJE

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

KLAVIRSKÉ KRATKICE – KATALOG KRATKIH KOMENTARJEV

Priročnik za učitelje

Avtor: Bojan Glavina

Jezikovni pregled: Barbara Jarc

Oblikovanje naslovnice: Simon Kajtna

Urednici: Simona Vozelj, dr. Inge Breznik

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Predstavniki: dr. Vinko Logaj

Spletna izdaja

Ljubljana, 2021

Publikacija ni plačljiva

Publikacija je objavljena na povezavi www.zrss.si/pdf/kratkice_prirocnik.pdf

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID=46966787

ISBN 978-961-03-0541-5

Uvod

Ob notni zbirki *Klavirske kratkice*, ki je namenjena učencem klavirja in je izšla januarja 2021 v tiskani obliki pri založbi Zavoda RS za šolstvo, se je porodila ideja o katalogu kratkih komentarjev v obliki priročnika za učitelje. Priročnik vsebuje koristne didaktične, umetniške, tehnične in druge napotke za učenje in poučevanje posameznih skladbic.

Te kratke glasbene utrinke sem napisal aprila in maja 2020 med čakanjem na sprostitev ukrepov proti epidemiji, ko smo v šolah izgubili živi stik z učenci in smo se morali usmeriti v šolanje na daljavo. Z namenom, da pri svojih učencih klavirja obdržim motivacijo, sem jim želel ponuditi nekaj novega, kar bi pritegnilo njihovo pozornost in jih spodbudilo k dejavnosti tudi v teh drugačnih pogojih. Tako sem začel pisati in jim pošiljati kratke zvočne utrinke – najprej samo kot kratke vaje za utrjevanje hitrega branja not, potem pa vse bolj kot zvočne domislice, ki bi jih z malo drugačno, tudi neobičajno vsebino hkrati zabavale, obenem pa še spodbujale, da si mogoče tudi sami kaj izmislijo, ter se pri tem »nehote« še česa naučijo ...

Ko sem ustvarjal kratkice, mi je bila vedno pomembna samo in zgolj zvočna, glasbena ideja. Pri seznanjanju z novo zvočno zgodbico je najpomembnejša domišljija! Domišljajska predstava, pustolovščina, nekaj nepričakovanega, presenečenje, užitek v odkrivanju novega ... In v teh ustvarjalnih trenutkih sploh nisem zavestno mislil na tehnična sredstva (ki so se v bistvu pokazala iz ideje same), pa tudi ne toliko na didaktično uporabo. Vse to se je pokazalo kasneje. Torej – bistveno je bilo ustvarjalno vzdušje, intuitivno iskanje ustreznih asociacij prek zvočnih kombinacij, s katerimi bi lahko naslikal določen dogodek, razpoloženje, izraz ...

Najprej je nastalo prvih 70, ki sem jih pokazal tudi zainteresiranim kolegicam in kolegom – članicam in članom EPTE, Društva klavirskih pedagogov Slovenije. Po izjemno dobrem in pozitivnem odzivu več kot šestdesetih klavirskih pedagogov pa sem z dodatno motivacijo nadaljeval še drugo rundo pisanja (od številke 71 do številke 140) ter kmalu zatem ustvaril še vse preostale. Povedati moram tudi, da sem skoraj vseh 200 skladbic skomponiral brez klavirja, večinoma ob jutranji kavi (dokler je moja družina še počivala) ☺. Osnovna ideja pri tem je bila, da bi z najmanjšimi možnimi sredstvi, v majhnem prostoru in res kratkem času čim bolj učinkovito realiziral glasbeno zamisel, kar mi je obenem predstavljalo tudi zanimiv kompozicijski izziv. Manj je več!

Pa še ta misel: sposobnost ustvarjanja je vedno povezana s sposobnostjo opazovanja. Resnično ustvarjalnega človeka spoznamo po tem, da povsod, celo v najpreprostejših in najskromnejših stvareh najde nekaj, kar je vredno pozornosti. In največji ustvarjalci so otroci, ko še neobremenjeno opazujejo svet in dogajanje v njem!

V miniaturni obliki pa mogoče lahko najbolj spontano zaobjamemo glasbeno idejo, misel in jo predstavimo v skrajno zgoščenem, jedrnatem izrazu.

Bojan Glavina

Vaja št. 1

14 taktov

Takoj sta v vlogi izvajalk melodije enakovredni obe roki – v prvem delu desna, v drugem delu leva. V notnem zapisu skoraj zrcalna slika v razmerju desne in leve roke pri melodiji. Spremljava je v dvojemkah – torej se takoj pojavi tudi harmonija. Položaj desne roke je C – G, leve roke C – F. Že spoznamo dva višaja: gis in cis Glasbena »pokrajina« je med durom (C) in vzporednim molom (a).

Vaja št. 2

16 taktov

Dva loka: vprašanje in odgovor. Melodija je v desni roki, pojavlja se tudi prestavljanje 2. prsta čez. Spremljava v levi roki s *staccato* tercami ima ostanatni ritmični vzorec (kot v 1. stavku Sonate za klavir štiriročno francoskega skladatelja F. Poulenca). Vaja je v d-molu.

Vaja št. 3

10 taktov

Tudi ta vaja je v d-molu, začne pa s subdominantno harmonijo. Melodija je v desni roki, s kratkim »sprehodom« leve v zadnjih štirih taktih. Sicer pa se v levi roki pojavljajo vezave dvojemk (kvinte, terce). Spoznamo še nekaj predznakov – cis, b, pa tudi razvezaj.

Vaja št. 4

10 taktov

Tempo je *allegretto*, artikulacija *staccato*, izraz: kot koračnica. Melodija se izmenjuje – najprej je v levi roki, nato v desni roki in potem spet v levi.

Vaja št. 5

6 taktov

Gre za samostojnost in enakovrednost rok ter pravilno fraziranje. Izraz: pripovedno. Vaja je v d-molu.

Vaja št. 6

12 taktov

Tempo je *allegro comodo*, artikulacija *sempre staccato*. Leva roka z dvojemkami daje utrip in pogon. To je vaja za kratke dvojemke v obeh rokah. (Lahko bi si v zvoku predstavljali trobilni ali pihalni kvartet.) Izraz: veselo, živo.

Vaja št. 7

16 taktov

Prvič se pojavi triosminski takt. Ta vaja je »dvogovor« v F-duru. Treba je dosledno paziti na natančno izvajanje lokov – samostojnost rok!

Vaja št. 8

6 taktov

Diatonika in – v bistvu – enoglasje, v katerem melodija prehaja (se deli) iz ene roke v drugo. Statična pozicija oziroma položaj rok – prsti so na istih tipkah, brez premikanja. Izraz: zelo spevno (*andante cantabile*).

Vaja št. 9

17 taktov

To je valček z melodijo v desni roki in značilno spremljavo v levi roki. Je v G-duru. V drugem delu se pojavi pozicijski premik leve na subdominanto (C – E – G). Sicer pa je v – še vedno – omejenem prostoru že kar nekaj premikov in sprememb.

Vaja št. 10

8 taktov

Prvič se kot taktovski način pojavi šestosminski takt. Prvi del je v G-duru z glavno desno roko, drugi del je v C-duru z glavno levo roko. Pojem sekvence – premiki 1. prsta v desni roki in 4. prsta v levi roki. Izraz: odločno.

11. JEŽEK

6 taktov

Ta skladbica odpira mini cikel osmih živalic. Sočasno se pojavljata dve različni artikulaciji: *legato* in *staccato* (in če je možno – ni pa nujno – sočasno tudi dve različni dinamiki (*mf*, *p*)). Spoznavamo nova sozvočja: ostre »ježkove« disonance malih sekund. V pavzah se položaj rok spremeni. Opomba: v drugi vrsti pri levi roki manjka oznaka za dinamiko *mf*, v zadnjem taktu pri noti *c* v levi roki pa *p*.

12. PAJKEC

8 taktov

Prvi štirje takti so vprašanje, drugi štirje odgovor. Spoznamo triole. Pajkec pleza in se dviguje iz ene roke v drugo. Spoznamo/opazimo višaje *dis*, *cis*, *fis* in nižaj *ges*. Izraz: živahno, pripovedno.

13. KOBILICA

8 taktov

Kobilica skače med rokama in s tem ustvarja zanimiva sozvočja (intervali na drugih dobah: zvečana kvarta, čista kvinta, mala septima, zmanjšana kvarta, zmanjšana terca). Pozornost je treba posvetiti artikulaciji in enakovrednosti obeh rok.

14. DVE MRAVLJICI

8 taktov

V razdalji male terce hodita, lezeta dve mravljici. Branje višajev in nižajev: *fis*, *dis*, *as*. Izraz: živahno.

15. SOVA

10 taktov

Poslušanje sozvočij/trozvokov (brez prave melodije), ki se spreminjajo z minimalnimi premiki. (Lahko bi rekli: štiri »mini kadence«, ki se vse končujejo v *g*-molu.) Izraz: zamišljeno, razmišljujoče, tudi rahlo otožno.

16. BELA MUCA

6 taktov

Melodija je v desni roki, spremljava v dvojemkah (terce, sekunda) v levi roki. Zvočna pokrajina je v nedoločenem modusu, konča pa se v F-duru. Izraz: nekoliko lenobno (muca počiva), vendar vseeno zanimivo, pripovedno.

17. KOMARČEK

4 takti

Pojavlja se »tokatno« igranje. To je vaja za koordinacijo rok. Izraz: zelo živahno (tempo *allegro*); izpeljati dobra dva *crescenda*! Komarček na koncu tudi piči s sekundo e – fis.

18. MORSKA ŠKOLJKA SE POTAPLJA

5 taktov

Poslušanje, kako se z nabiranjem tonov ustvarijo majhni clustri (»kupčki« not oziroma zvokov). Spoznavanje celotonske lestvice, s katero zvočno ustvarjamo vodo, globino. Tempo je zelo počasen (*lento*), z velikim *rallentandom* skozi polovico skladbice.

19. TELOVADBA NA TREH STOPNICAH

12 taktov

To je v bistvu majhna etuda, ki vsebuje tri transpozicije oziroma sekvence (v C-, D- in E-duru). Lahko bi tudi »telovadili« še naprej, vse višje ...

20. TEMA IN VARIACIJA

8 taktov

Položaj obeh rok in vseh prstov je »fiksiran« (kot pri 24 diatoničnih preludijih L. M. Škerjanca). Tema je v naravnem d-molu z zvišano 4. stopnjo (gis). Variacija v glavnem temelji na ritmičnih spremembah (šestnajstinke, punktiran ritem). Izraz: spevno, *espressivo*; potrebna je izrazita dinamika.

21. STREHE V SONCU

5 taktov

22. STREHE V DEŽJU

5 taktov

23. STREHE V SNEGU

5 taktov

V vseh treh skladbica je bistveno pozorno poslušanje sozvočij, ki se ustvarijo z obema rokama. Zelo pomembna je domišljija – miselna slikovna predstava (priporočljivo je narisati in pobarvati prizore). Sonce – glasnejša dinamika, večji intervali. Dež – tišja dinamika, manjši intervali, zvečani septakordi. Sneg – celotonska lestvica, pedal! Še tehnična zanimivost v prvih dveh skladbica: »drsanje« terc v desni roki.

24. MALI PLES

9 taktov

To je vaja za *prima vista* branje v C-duru. Izvajanje naj bo že pri prvem spoznavanju lahko, sproščeno.

25. MALA USPAVANKA

8 taktov

Kot tehnični element je tu uporabljen »odtegljaj« (izraz Zorke Bradač). Gre za fraziranje s težko in lahko dobo. Odtegljaji ponazarjajo zibanje. V prvem delu poje desna roka, v drugem leva roka. Ta kratkica je zelo primerna za branje »a vista«.

26. URA

7 taktov

To je vaja za natančen ritem. Treba je dobro izvajati poudarke. Kompozicijsko gledano je to primer skrajnega minimalizma: leva roka uporablja samo dva tona – B in D, desna pa B in terco E – gis.

27. SPREHOD

5 taktov

V levi roki je ostanatna figura D–CIS–H–A, v desni roki pa melodija, s katero lahko razložimo tudi pojem sinkope. To je ena najlažjih kratkic in zato primerna za branje »a vista«.

28. NA VRTU

9 taktov

Tu se pojavlja že bolj kompleksna tekstura – v prvih treh taktih nastopa triglasje oziroma trije sloji: najnižji in najvišji ton (podaljšane polovinke s piko) sta »okvir«, vmesni glas oziroma sloj pa izvaja *staccato* melodija, ki je kombinirana z obema rokama. V drugi vrsti je štiriglasje. Zelo pozorno je treba prebrati ritem! Vsebina: na primer sajenje semen na vrtu.

29. TEKMA

14 taktov

V levi roki so samo trije toni, kar omogoča dokaj hitro igranje (tempo: *vivo*). To je lahko tekmovanje v teku.

30. SLOVO

8 taktov

Desna roka ima melodijo, leva roka pa dodaja tone sozvočij ter s tem ustvarja in spreminja barve (s tremi toni B, As, G – torej spet z minimalnimi sredstvi).

31. VESELJE

7 taktov

V prvih dveh taktih sta dva poskoka, »odrivka«, v 3. in 4. taktu pa so priprave na glavni, končni skok, pri čemer sinkopirani ritem ponazarja majhno nestrpnost pred zadnjim, uspešnim skokom. Mimogrede: v celi skladbici so skupno samo štiri različna sozvočja.

32. ZIBANJE

6 taktov

Melodija je v desni roki. (V 4. taktu bi bil lahko namesto celinke es tudi ton D.) Izraz: mirno, sproščeno, zibajoče.

33. TRI NAJKRAJŠE SKLADBICE NA SVETU

3 takti

Ena najvažnejših, najpomembnejših stvari pri ustvarjalnosti – in tudi pri vzgoji in poučevanju otrok – je duhovitost. Vse, kar je drugačno od običajnega, nepričakovano, nenavadno ... sproži miselni (in tudi pozitivno čustveni) odziv ter spodbudi domišljijo in inteligenco. Če je otrok oziroma učenec radoveden, se bo lahko tukaj – skupaj z učiteljem – ustvarjalno odzval na to idejo najkrajših skladbic. (Katere pa so najdaljše skladbe na svetu? (E. Satie, J. Cage ...) Katere so najtišje ..., najsmešnejše, najresnejše ...?)

34. TRI SMEŠNE HARMONIJE IN ENA RESNA PAVZA

4 takti

Naj si učenec tudi sam kaj izmisli ... na primer »kisel trozvok« (S. Osterc: »limonadast« akord pri L. M. Škerjancu), »poševno« harmonijo, pavzo s *crescendom*, »dolce furioso« (D. Detoni) ...

Če je lahko dur »vesel« in mol »žalosten« ..., potem lahko opišemo tudi druge kombinacije zvokov, pavz ...

35. DVE BOLHI

8 taktov

Prva bolha s skoki obkroža štiri daljše tone D v levi roki, druga bolha pa dva daljša tona G v desni roki. V predzadnjem taktu se »obletavata«. Paziti je treba na štetje v šestosminskem taktu.

36. RAZLITO MLEKO

3 takti

»Antiigranje« – opuščanje tonov iz clustrskega sozvočja. Bistveno je ritmično igranje – štetje!

37. MALA KORAČNICA

9 taktov

Tukaj je treba peljati/voditi melodijo od prvega do zadnjega takta – ne samo kot *crescendo*, temveč tudi v smislu notranje (pozitivne) napetosti. Izraz: primerno koračnici – odločno, strumno, korajžno.

38. VPRAŠANJE

8 taktov

Leva roka je glavna, desna roka spremlja z dvojemkami. Skladbica oziroma njena zvočna pokrajina je v nedoločenem modusu (frigijski, lokrijski ...?), kar ponazarja vprašanje. Izraz: pripovedno, sugestivno.

39. ODGOVOR

9 taktov

Desna je glavna in na vprašanje v prejšnji kratkici odgovori definirano in jasno – v a-molu. Izraz: pripovedno, sugestivno.

40. ODSEVI V JEZERU

6 taktov

Namen je poslušanje sozvočij/harmonij, ki nastajajo z odsevi (lahko tudi odmevi) v levi roki. Zelo pomembna sta dinamika in poslušanje dolgih tonov.

41. MALI BOBNAR

10 taktov

Vse je jasno. Palca obeh rok tukaj predstavljata bobnarski palici. Izvajati zelo sproščeno, iz zapestja.

42. ELIZINA PRIJATELJICA

8 taktov

Ta skladbica je brez oznake tempa, zato da si lahko vsak izbere svojega. (Verjetno najbolj znana klavirska tema na svetu.) Bistvo je neodvisnost, samostojnost rok – glede vloge (glavna, stranska) in s tem tudi glede dinamike.

43. PINGPONG

9 taktov

Pingpong žogica skače z ene na drugo stran tona D (ton D predstavlja sredino mize za pingpong – je mrežica). To je vaja za križanje rok. Skoke je treba izvajati zelo pazljivo – z istim prstom (3.).

44. KRATEK POGOVOR

7 taktov

Gre za dvogovor na podlagi približne imitacije oziroma približnega kanona. Skladbica uvaja v začetke polifonega igranja.

45. GRADIMO HIŠO

7 taktov

Gre za dodajanje, kopičenje tonov. Toni so kot opeke, s katerimi zgradimo stavbo.

46. PESEM JESENSKEGA LISTA

9 taktov

Tehnični element je odtegljaj (težke in lahke osminke). Pojavlja se tudi menjava taktovskega načina (tričetrtinski in dvočetrtinski takt). Izraz: spevno, otožno. (Omeniti skladbico »Ples jesenskega lista«.)

47. NESPORAZUM

7 taktov

Gre za soočanje različnih tonalitet – košček (pol takta) v B-duru v desni roki se nadaljuje v košček v E-duru v levi roki, zatem sledi B-dur v levi roki in H-dur v desni roki, skladbica pa se konča istočasno v B-duru (desna) in E-duru (leva) – torej bitonalno. »Nesporazum« je v pogovoru med desno in levo, ker vsaka govori svoj jezik (na primer francosko, nemško ...)

48. VAJA V E-MOLU

7 taktov

Gre za kratko etudo v triolah, razdeljeno med obe roki.

49. VESELI NETOPIR

7 taktov

V fakturi skladbice sta samo dva pozicijska prijema: en je celotonski, drugi diatonični. Ker vse »leži pod roko«, je možen tudi zelo hiter tempo. Prvi prijem ponazarja (ali tonsko opisuje) netopirjevo plahutanje s krili.

50. PSIČEK

6 taktov

»Lajanje« psička se pojavlja v poudarjenih tercah. Druga vrsta se začne počasneje in tiše, psiček pa se z *accelerandom* spet »razjezi« ... Posebna pozornost velja sinkopam!

51. VEČER

8 taktov

To je razpoloženska skladbica. Izraz: mirno, spokojno, tudi spevno. (Tehnična podrobnost: v zadnjem taktu 1. vrste bi moralo pisati *quasi forte*.)

52. PRIPOVEDOVANJE

8 taktov

Skladbica je sestavljena iz treh delov: v prvih štirih taktih s triolami pripoveduje desna roka, v 5. in 6. taktu leva roka, v zadnjih dveh taktih pa obe naenkrat. Gre za »majhno, mirno etudo«.

53. KAR POGUMNO ČEZ KOPRIVE!

6 taktov

Izraz: kar pogumno! Pri *staccato* četrtnkah naj roki visoko skačeta. V predzadnjem taktu je en košček *piano* (rahlo boječe), potem pa nastopi *subito forte* z akcenti – tukaj zelo korajžno skoči!

54. MELODIJA V H-MOLU

8 taktov

Skladbica je zgrajena v dvotaktjih in jo je treba frazirati kot vprašanja in odgovore. Izraz: spevno, *espressivo*.

55. V NEZNANI ULICI

9 taktov

Vsebina: sprehod po neznani ulici.

56. RUMENI IN MODRI METULJČEK

9 taktov

Paziti na točno lokovanje in fraziranje (samostojnost rok).

57. UTRUJENOST

10 taktov

Skladbica je v c-molu (težja je utrujenost v duru – takrat je bolj lenobnost ...). »Utrujenost« se čuti že v 2. taktu z disonantno, nekoliko utrujeno jazzovsko harmonijo, pogosto rabljeno v bluesu. Uporabljena kompozicijska sredstva, ki ustvarjajo utrujeno razpoloženje, so zadržki, sekundni postopi, zadržan tempo (*sostenuto*) ...

58. NA SKIROJU

8 taktov

Pri »vožnji« skozi to kratkico je treba paziti na križanje rok in spremembe položajev.

59. BABICA IN DEDEK NA SPREHODU

7 taktov

Skladbica v »čistem« B-duru. Babica je bolj klepetava, dedek jo pazljivo spremlja. Izraz: mirno, dobrodušno, zadovoljno.

60. NEMIR

6 taktov

Tehnični prijem – razložene terce, ki se izmenjujejo v obeh rokah in premikajo višje in nižje. To je vaja za koordinacijo rok. Izraz: nemirno, tudi živčno, zelo hitro.

61. NOČ

9 taktov

Skladbica izraža nočno razpoloženje v naravi – mir, temno/črno nebo, skoraj ustavljen čas ... V zadnjih dveh taktih se zgodi sprememba harmonije in barve v temno modro (pri zadnji sekundi v desni roki cis – h manjka dinamika *pp*).

62. ČEZ DRN IN STRN

6 taktov

(Skladbico s tem naslovom sta – med drugimi – napisala tudi Max Reger in Pavel Šivic.) Gre za še eno kratko vajo za neodvisnost rok, obe roki pa izvajata kratke in hitre dvo- ali tritonske motive. Pozornost je treba posvetiti premikom rok oziroma spremembam položajev! Skladbica je »quasi kanon«.

63. OBISK

6 taktov

Notografska napaka: prva nota v desni roki je fis (manjka višaj!). Pojavlja se motorika v desni roki. To je vesel, živahen obisk.

64. KAJ SE DOGAJA?

8 taktov

Gre za dvogovor, soočenje dveh oseb, dveh različnih temperamentov: hitrega in živčnega, ki nekaj vsiljuje drugemu ..., ter mirnega, počasnega ..., ki mu ni jasno, »kaj se dogaja«. Namen skladbice je obvladovanje hitrih izmenjevanj dveh izredno različnih izrazov, značajev. V pavzah pred spremembo je treba v sebi narediti hiter miselni premik.

65. VSE JE V REDU!

9 taktov

Skladbica je tehnično nezahtevna in neproblematična, izrazno pa mora biti »dejavna« in izrazito pripovedna. Spet gre za dvogovor – za dve osebi, značaj pa je miren, pomirjujoč. Ta kratkica je primerna tudi za branje »a vista«.

66. MALI ČAČAČA

20 taktov (skupaj z repeticijo)

Skladbica je za branje neproblematična, je pa treba zelo pazljivo spremljati potek ritma (menjave taktovskih načinov, štetje). Pozor tudi pri repeticiji oziroma skoku na začetek. Izraz: živahno, veselo (*vivace*).

67. DOBRA VOLJA

6 taktov

Menjave tonalitet C-dura in a-mola je dobro izvajati – poleg razlik v dinamiki – tudi v značaju (dur odločneje, dejavneje, mol mirneje, mehkeje ...).

68. NA TRAMPOLINU

5 taktov

Vaja za skoke in delno tudi za križanje rok.

69. RUMENA JADRNICA

10 taktov

Celotonska lestvica. Gibanje leve roke ponazarja rahle valove na površini morja.

70. PROTI ZMAGI

13 taktov

To je prstna vaja v D-duru. Gre za kombiniranje štiritorskih (»štiriprstnih«) elementov z repeticijo. Pozornost je treba nameniti agogiki (spremembam tempa) in lahkotnosti pri repetacijah!

71. HRUŠKE PADAJO!

5 taktov

Potreben je zelo dejaven pristop oziroma zavzetost pri izražanju. Seveda je za takšno igranje zelo pomembna predvsem slikovita predstava dogajanja. Miren konec je treba predstaviti z velikim kontrastom.

72. KAR TAKO ...

9 taktov

Rdeča nit skladbe je ton G s predložkom fis. Izraz: brezskrbno, šaljivo. V zadnjih treh taktih se je treba dinamično oddaljiti, odmakniti (*p*, *pp*).

73. BALONI: RDEČI IN RUMENI, MODRI IN ZELENI

11 taktov

To je vaja za *glissande*. Nekaj tehničnih navodil: treba se je držati točnega ritma. Vsak začetek *glissanda* je označen z natančno višino tona. V sedmem taktu *glissando* traja dve dobi, prav tako na prehodu iz osmega v deveti takt. Tempo naj bi bil miren in s tem tudi vsi *glissandi* (mehko igranje!).

74. KRTEK

7 taktov

Eden od namenov skladbice je branje not desne roke v basovskem ključu. Posebnost je tudi igranje desne roke med dvojemkami (kvintami) leve roke (»krtek rije v zemlji«).

75. OPONAŠANJE

7 taktov

Gre za majhen kanon v g-molu, v katerem so uporabljeni kratki tri- ali štiritonski motivi.

76. SANJARJENJE

9 taktov

Vaja za dvoglasje v levi roki. Melodija v desni roki je skrajno preprosta in v majhnih intervalih, prav iz razloga, da bi se lahko čim bolj osredotočili na pravilno izvajanje dvoglasja v levi roki.

77. KDO BO PRVI?

10 taktov

To je majhna etuda s štiritonsko figuro najprej v levi, potem v desni roki in na koncu sočasno v obeh (v protipostopu). Naslov skladbice pa spodbuja (pozitivno) tekmovalnost – s ciljem razvoja spretnosti in hitrosti.

78. ŽALOSTNI LABOD

7 taktov

Kljub počasnemu tempu (*lento*) dajejo »pogon« melodiji in njenemu razvoju sinkope. Otožno, žalobno vzdušje se ustvarja s spremljavo v tercah, kvartah, kvintah, ki se gibljejo v kromatiki. Konec kljub vsemu ni žalosten, ampak bolj zamišljen.

79. VEČERNI SPREHOD

8 taktov

Faktura skladbe vsebuje samo dva pozicijska prijema! Melodijo (»sprehod«) ustvarjamo s »podajanjem« iz roke v roko.

80. VESELICA NA VASI

8 taktov

Tu se pojavlja kombinacija igranja *staccato*, *legato* in *portato*. Oblikovno je ta kratkica zgrajena iz dvotaktij (vprašanja in odgovori). V petem taktu se tonaliteta spremeni v As-dur, s tem pa se spremenita tudi barva in izraz. Skladbica predstavlja majhen kmečki ples s sinkopami v spremljavi.

81. PET PRIJATELJEV

5 taktov

Pozor, ni lahka skladbica! Glavna problematika so spremembe – istočasno v položajih rok (menjava pozicij), v tonalitetah, v vlogi rok (melodija, spremljava), in vse to ob punktiranem ritmu (priporočam, da se skladbica najprej igra/nauči v poenostavljenem ritmu – navadne osminke). Ob vsakem motivu (ki je v enem taktu) se lahko napiše ime izbranega prijatelja ali prijateljice.

82. OSAMLJENOST

7 taktov

Skladbico igrati *espressivo*, pripovedno. Skladbica je v d-molu, sicer pa je konec atonalen (zadnja dva takta).

83. STROJČEK

10 taktov

Namen skladbice je razvijanje motoričnosti. Vlogi desne in leve roke se izmenjujeta. Potrebno je strogo ritmično igranje.

84. PESEM

8 taktov

V tej skladbici gre za razširitev obsega melodije v desni roki (od d_1 do g_2). Zvočna pokrajina je v *quasi* pentatoniki. Treba je igrati spevno, pojoče (*cantabile*).

85. ODLOČNO!

8 taktov

Melodija je v levi roki. Izraz: odločno, pogumno, dejavno (*»alla marcia«*).

86. DAJ MI MIR!

5 taktov

Še ena zelo odločna skladba. V drugi vrsti je igranje dvojemk (kvint) v obeh rokah.

87. ŠEPETANJE

6 taktov

Vaja za tiho igranje in dejavno poslušanje pavz (več dinamičnih odtenkov tišine). Treba je zelo prisluhniti in opazovati tišino v zadnjem taktu. (Mogoče velja tukaj omeniti tudi vajo s *crescendom* in *decrescendom* v pavzi – miselna dejavnost oziroma miselna predstava.)

88. DEŽNE KAPLJICE

8 taktov

Kljub na videz kompleksni notni sliki je to zelo enostavna skladbica s statičnim, nespremenjenim položajem prstov. Bistveno je, da se »deževanje« začne počasneje in tiše ter da se nato izpelje agogični in dinamični razvoj (*accelerando*, *crescendo*, *rallentando*, *decrescendo*).

89. HARMONIKA IN KONTRABAS

14 taktov

Namen te skladbice je obvladovanje izmenjave dveh registrov (pozicij) ter igranje vezanih terc v obeh rokah. Naloga za učenca: naj prešteje, koliko tonov zaigra kontrabas (9), in ugotovi, kateri toni so to.

90. KDO IMA PRAV?

10 taktov

Gre za (še en) pogovor dveh. Na koncu skladbice se vprašamo: Imata mogoče oba prav?

91. TRI KUKAVICE

5 taktov

Namen je branje not in izvajanje istočasno v treh notnih sistemih. Najvišji in srednji sistem sta napisana za desno roko, najnižji za levo roko. Terčni motivi treh kukavic ostajajo nespremenjeni v višini, treba je samo paziti na ritmično usklajenost in diferencirano dinamiko.

92. KOŠČEK HIMNE

6 taktov

Izraz je svečan, himničen, vznesen – kot se spodobi za himno. Melodija v desni roki ima razširjen obseg (od h do e₂) in bi se lahko tudi pela (z izmišljenim besedilom), čeprav ni tako enostavna. Spremljava v levi roki je v dvoglasju, faktura skladbe je triglasje – kot za triglasni zbor.

93. NEMIRNO HREPENENJE

7 taktov

Ker je to hrepenenje »nemirno«, neučakano, je potreben hiter tempo (*vivace*). Pozornost je treba nameniti fraziranju osmink (težje in lažje osminke).

94. KITAJSKA POKRAJINA

6 taktov

Za »kitajsko« melodično so značilne pentatonika in dvojemke v kvartah. Sicer pa so v 4. taktu osminke v obeh rokah v razdalji kvinte – kar tudi zveni »kitajsko«.

95. TARANTELICA (v obliki kanona)

10 taktov

Gre za strog kanon v g-molu, pri katerem je treba paziti na spremembe položajev rok. Poleg samostojnosti rok in polifonega igranja je tukaj navzoč še plesni element.

96. NA GUGALNICI

8 taktov

Samo ena pripomba: obe roki sta »enako zaposleni«.

97. PIJANA MIŠKA

9 taktov

Atonalna skladbica. Melodija v levi roki je skrajno preprosta in zajema tri tone B, D, E. Kljub temu je skladbica ritmično in agogično precej pestra. (Zadnji ton D s predložkom cis je »Hik!« ☺.) Namen: poslušanje nenavadnih sozvočij – v skladu z nenavadno vsebino ...

98. MALI VALČEK

12 taktov

V nasprotju s prejšnjo kratkico je to zelo »klasična« skladbica – »običajen« valček z značilno spremljevalno figuro v levi roki. Melodija v desni roki je sicer precej razgibana v obsegu.

99. ODLOČNO

6 taktov

To je že druga kratkica z enakim naslovom (glej št. 85: ODLOČNO! – naslov s klicajem). Bistvo pa je unisono igranje v »jazzovski« lestvici oziroma modusu.

100. VSE NAJBOLJŠE

8 taktov

Namen je spoznavanje enostavne variacije na znano temo. Dinamiko si ustvarimo sami, glede na razvoj melodije. Pozornost velja nameniti lokovanju (samostojnosti rok)!

101. GASILCI

6 taktov

Namen je igranje razloženih in skupnih kvart (v 4. taktu tudi razloženih kvint). Izraz: odločno, pogumno.

102. STOPINJE V SNEGU

9 taktov

Portato igranje, tudi s sekundnimi dvojemkami. V levi roki je »sneg« – poslušanje dolgih tonov, v desni roki so stopinje. Eden od ciljev je tudi gladko branje not z višaji in nižaji.

103. DESET POŽIRKOV JABOLČNEGA SOKA

6 taktov

Deset majhnih lokov v levi roki predstavlja deset požirkov. Igranje: mirno, z užitkom ob poslušanju sozvočij, ki jih ustvarjata leva in desna roka, pri čemer naj izvajalec »začuti okus«.

104. KRATEK SPREHOD SKOZI B-DUR

4 takti »Klasična« skladbica

105. KRATEK SPREHOD SKOZI E-DUR

4 takti »Klasična« skladbica

106. ODLOČITEV

5 taktov

Tu se pojavlja majhna kombinacija dveh različnih tehničnih prijemov: *legata* v levi roki (s spremljavo dvojemk v desni) in skupnega *staccata* v tretjem taktu. Za »dobro odločitev« je treba narediti odlično dinamiko.

107. PLEZANJE PO MAVRICI

8 taktov

Namen je poslušanje menjave barv, ko se menjajo harmonije (zato tempo ne sme biti hiter). Dobro je igrati obe varianti, lahko pa se tudi ustvarja dinamika (na primer *crescendo* pri vzponu in *decrescendo* pri spustu ali pa tudi drugače).

108. UGLAŠEVANJE VIOLINE

11 taktov

Vemo, da na violini uglašujejo štiri prazne strune (G, D, A, E). Tu gre spet za sodelovanje obeh rok (povezovanje ene z drugo). Pojavi se kratek poskus kratkih pasaž – v zadnji vrsti 1. in 2. takt – in ... violina je uglašena!

109. RDEČI AVTO

11 taktov

V motorično zastavljena skladbici gre za več elementov: ostinatno figuro v levi roki, dvoglasje – najprej v desni roki, potem tudi v levi roki – in na koncu (v zadnji vrsti) za reduciranje zvočnega materiala.

110. PREMIŠLJEVANJE

10 taktov

Izraz: zamišljeno, ampak pripovedno.

111. MALI PRELUDIJ IN GALOP

Skupno 5 taktov

Mogoče bi ta skladba lahko prišla v Guinnessovo knjigo rekordov kot najkrajši preludij in najkrajši galop? Pavza s korono po preludiju ne sme biti zelo dolga (je samo majhen premor), ker z oznako *attacca* takoj nastopi start za galop, ki naj bi bil v zelo hitrem tempu.

112. NA VAJI ZBORA 1 (veselo)

8 taktov

Gre za štiriglasni zbor v homofonem stavku. Ker je dur, je izraz veselo.

113. NA VAJI ZBORA 2 (žalostno)

8 taktov

Enaka pripomba kot pri prejšnji skladbici. Ker je mol, je izraz žalostno. Sicer pa je bila moja neposredna asociacija na obe kratkici skladbica Michaela Aarona »Petje v zboru« iz *Začetne šole za klavir* srbske pedagoginje Jele Kršić, po kateri sem tudi sam spoznaval note in skladbice (opremljene s sugestivnimi barvnimi ilustracijami) v 1. razredu klavirja.

114. PRIJAZEN POGOVOR

6 taktov

To je kratkica v E-duru s »prijaznimi« triolami. V tem pogovoru ni nobenega »konflikta«, nesporazuma ali kakšnih posebnih sprememb. Izraz je zato prijazen, miren, dobrodušen.

115. TRMA

9 taktov

V tej »trmi« sinhronizirano in enakovredno sodelujeta obe roki. Izraz: odločno, trmasto, vztrajno, zelo dejavno.

116. MIMOGREDE

8 taktov

Ta skladbica je sorodna kratkici št. 81 (»Pet prijateljev«). Tu je vsak takt v drugi tonaliteti. »Mimogrede« se zamenjajo Es-dur, G-dur, B-dur, D-dur, F-dur, A-dur, fis-mol, C-dur in na koncu spet F-dur. Dobro bi bilo v desni roki izpostaviti zgornji glas kot melodijo.

117. KORAKANJE

18 taktov

Skladbica je sestavljena iz treh delov z obliko A–B–A. Vedno po začetnem »signalu« sledi »korakanje« prstov (dejavno!).

118. BARČICA V OGLEDALU

12 taktov

Naš skladatelj Josip Pavčič je to slovensko ljudsko pesem priredil tako, da se igra vzporedno v sekstah in decimah. Tukaj je priredba v zrcalni sliki (zato naslov »Barčica v ogledalu«). Za naprednejše učence bi lahko bila tudi naslednja dinamika: leva roka *mf*, desna roka *p*. Paziti je treba na naravno fraziranje!

119. ASTRIDIN ROJSTNI DAN

8 taktov

Spet sta obe roki enakovredni in se dopolnjujeta, si odgovarjata ali pa imata vzporedne pasaže v šestnajstinkah. Pojavljajo se premiki – spremembe položajev, križanje rok. Mogoče bi bilo dobro, da bi imela skladbica repeticijo ..., da bi se podaljšala veselje in zabava ob Astridinem rojstnem dnevu. 😊

120. ŽALOST

8 taktov

Namen skladbice: vezava dvojemk (terce, kvarte) v desni roki. Žalobno, turobno razpoloženje je ponazorjeno s kromatičnimi premiki. Potrebno je zelo zlito igranje – *legattissimo*.

121. POSKOČNA

8 taktov

To je vaja za predložke. Vse sloni na tonih d-molovega akorda, razen (med obema rokama) izmenjujoče se pasaže v šestnajstinkah v šestem taktu. (Zadnjo osminko v predzadnjem taktu lahko zaigra leva, lahko pa tudi desna roka.)

122. ZALJUBLJENA ČEBELA IN ČMRLJ

9 taktov

Šestnajstinske triole predstavljajo zaljubljeno prhutanje s krilci čebele in čmrlja. V tem prijaznem »obletavanju« se izmenjujeta in pri koncu tudi združita. Izraz: prijazno, nežno, zaljubljeno.

123. VRTAVKA

13 taktov

Razen prvih dveh taktov v desni roki se vseskozi ohranja nespremenjen, statičen položaj obeh rok (prsti ostanejo na istih tipkah). Spoznamo nov taktovski način: petosminski takt.

124. VZTRAJNOST

14 taktov

Gre za minimalizem – kako vztrajati na isti harmoniji C-durovega akorda, ki se v zadnji vrsti končno premakne sekundo višje – v trozvok D-dura. (Napisani akcenti v predzadnjem in zadnjem taktu so v bistvu notografska napaka ..., vendar bi lahko tudi ostali – kot vztrajanje na intenzivnem tonu (notranja napetost pri doživljanju).)

125. BELA MARJETICA

8 taktov

Vzdušje je prijazno, pastoralno, svetlo. Spet se pojavlja samostojnost rok. Sicer pa se tukaj D-dur »sveti« v belo rumeni barvi.

126. VIJOLIČASTI GUMB

11 taktov

Nova kratkica – nova barva! Zaradi skrajno enostavno zastavljene fakture skladbice oziroma njene zvočne podobe je potrebna živa domišljija – predstava vijoličastega gumba ...

127. VPRAŠANJA IN ODGOVORI

4 takti

Glede na več možnih kombinacij v izvedbi vrstnega reda taktov je komentar k tej kratkici malo »filozofski«: več je različnih vprašanj in tudi več odgovorov. Včasih je odgovor pričakovan, včasih presenetljiv. Enako velja tudi za vprašanja. Včasih pa je že samo vprašanje odgovor – oziroma obratno. Presodite sami ...

128. MALA ARABESKA

5 taktov

(Ta kratkica je lahko »mini posvetilo« francoskemu skladatelju Claudu Debussyju.)
Pojavljajo se sekvence v spuščanju ter izmenjava obeh rok v izvajanju enotaktnega motiva.

129. NOVE KOTALKE

5 taktov

Kljub kromatiki v drugi vrsti se ohranita svežina in svetloba.

130. PO BELI CESTI

9 taktov

»Belo cesto« predstavlja C-dur. Po njej »vozita« obe roki vzporedno v sekstah, delno v tercah, samo konec je v protipostopu.

131. RES ČUDNO!

10 taktov

Gre za intervale – sozvočja, ki so sestavljena iz velikih septim in zvečanih kvart. Res čudno!
(Učenec naj poišče edino malo septimo.)

132. MALA MAZURKA

8 taktov

Pojavlja se značilen ritmični obrazec za ples mazurke. Tonalni plan skladbice pa je izrazito klasičen – s harmonskimi stopnjami: t, VI, VII, s.

133. ZELO POMEMBEN POGOVOR

8 taktov

Spoznavanje kvintole. Gre za dvogovor, ki je kot nekakšno dokazovanje drug drugemu, vendar s pomirjujočim in usklajenim koncem. Izraz: odločno, jasno, prepričljivo.

134. SONCE IN SENCA

7 taktov

Sonce in senca se izmenjujeta: v 1. in 2. taktu je sonce, 3. takt se že preveša v senco, v 4. in 5. taktu je senca, v 6. in 7. taktu pa spet sonce, ki z zadnjim akordom močno zažari.

135. POHOD NA SONČNI GRIČ

9 taktov

To je vaja za punktiran ritem v obeh rokah.

136. NOČNA PUSTOLOVŠČINA

11 taktov

V levi roki je vseskozi navzoča enaka ostanatna figura. Melodija v desni roki se giblje v svobodni jazzovski lestvici. Izraz: skrivnostno, kot v kriminalki.

137. SPOMIN

5 taktov

To je v bistvu majhna baročna kratkica s sinkopiranimi zadržki. Lahko pa bi se imenovala tudi »Kratek sprehod v h-molu«. Je neke vrste spomin na skladbice v baročnem slogu.

138. NA IGRIŠČU

9 taktov

Namen je obvladovanje križanja rok v motoričnem poteku.

139. SANJE

8 taktov

Razen lokov v 1. in 6. taktu ter pri zadnjih dveh notah v desni roki se vse drugo igra *non legato* oziroma *portato*. *Pedal sempre* poskrbi za »lebdenje« v sanjah.

140. PRAZNIČNI KORAL

14 taktov

Gre za štiriglasni koral, ki bi ga lahko tudi peli (izmišljeno besedilo ali pa vokale – samoglasnike). Treba je poslušati in v igranju izpostaviti melodijo v najvišjem glasu.

141. VODA

8 taktov

Pozor: poseben taktovski način – osemosminski takt, ki je v bistvu sestavljen iz petosminskega in triosminskega. Paziti je treba na enakomerne osminke in s pogledom ter v mislih zajeti celo skupino oziroma tudi cel takt. V dinamičnem smislu si je treba predstavljati rahlo valovanje vode.

142. OGENJ

9 taktov

Tu se pojavlja več tehničnih elementov: križanje rok, tokatno igranje iz ene roke v drugo, *glissando*. Tempo mora biti precej hiter, izvajanje pa zelo odločno, dejavno.

143. ZRAK

7 taktov

To je druga kratkica, ki je napisana v treh notnih sistemih (prva je bila št. 91 – »Tri kukavice«). V treh sistemih je zaradi lažjega branja. Leva roka nemo drži začetni akord do konca skladbice. Desna v višjem registru (diskantu) izvaja clustre in trilčke, v basovskem ključu pa kratke, hitre impulze. Izvajanje: zelo svobodno.

144. ZEMLJA

10 taktov

Namen je igranje sedmih, osmih, devetih ali desetih tonov naenkrat – v akordih, ki so podobni clustrom. Lahko si predstavljamo zemljo – tudi kot planet Zemljo v prazgodovini: pokrajino, po kateri hodijo dinosavri.

145. RDEČA VRTNICA

12 taktov

Melodija je v desni roki, v levi pa je treba poiskati harmonije (lahko jih zaigramo kot četvero-zvoke).

146. KAKTUS

8 taktov

Pojavljajo se ostre disonance (predvsem velike septime). Treba je paziti na natančen ritem – zlasti od 4. takta do konca.

147. KONČNO PALAČINKE!

8 taktov

Prvič se pojavi petčetrinski takt. Izraz: veselo, radostno, živahno. Spremembe v harmoniji je treba pokazati z izrazito spremembo v dinamiki.

148. RAZPRODAJA V TRGOVINI

11 taktov

Tu nastopata samo dva pozicijska prijema – celotonski cluster (skupno v obeh rokah), ki se z odvzemanjem ali nabiranjem not »krči ali povečuje«, ter kvartsekstakord D-dura (tudi razdeljen med obe roki). V zadnjem taktu, kjer je pavza, je treba počakati z rokama nad klaviaturo in poslušati, da odzvenijo vsi toni. Izraz: živo, nestrpno, živčno.

149. NOČNI SPEV

10 taktov

Kratka »nočna« meditacija; melodična in romantična izpoved v g-molu.

150. ZGODILO SE JE PAČ ...

12 taktov

Besedica »pač« je izredno pogosto mašilo v govoru – tako otrok in mladostnikov kot tudi odraslih. Osebno me zelo moti in imam izrazito »alergijo« nanjo. Mojima otrokoma (osemletni hčerki in trinajstletnemu sinu), ki tudi nista imuna proti tej poPAČenki, občasno predlagam, naj vedno, ko hočeta reči PAČ, izgovorita SAČ ali na primer ZAČ ali kaj podobnega ... Zato, da se bolj začneta zavedati govorjenih besed in njihovih izrazov. Zdaj ko sem to obrazložil, vam bo absolutno jasna vsebina in zvočna podoba te kratkice. Tako je pač ... (Še to: pri izvajanju te skladbice predlagam še en majhen dodatek – pri zadnjem akordu istočasno (v poljubni dinamiki) izrecite: »Pač.«)

151. ZADOVOLJNA KOBILICA

7 taktov

Glede na to, da gre za kobilico, bi se pričakovalo, da skače bolj konkretno oziroma višje (na primer v intervalih oktave, decime ...). Ampak ker je »zadovoljna«, je čisto v redu in primerno, da skače tako ... kot skače ... (Primerjava: Schumannova skladbica »Veseli (oziroma zadovoljni) kmetič« – torej, če je zadovoljen po dobro opravljenem delu ... ne potrebuje hitrega tempa, ampak bolj *comodo*).

152. TEMNO MODRA MELODIJA

10 taktov

To je romantična kratkica. Dinamika ni izpisana, vendar je logična, naravna ter v skladu s fraziranjem oziroma vodenjem melodije. Poleg oznake tempa *andante cantabile* bi se lahko uporabila še oznaka *espressivo*.

153. KAR NAENKRAT

7 taktov

To je zelo posebna, ekspresivna kratkica. Ni za branje »a vista«, ampak bo s strani učitelja potrebna tehnična razlaga vsakega takta posebej. Vsebino predstavlja zelo poseben dogodek, mala drama ... ki se zgodi ... »kar naenkrat«.

154. SKRIVNE STOPINJE

8 taktov

Ta skladbica nadaljuje vzdušje prejšnje. Prav tako zveni abstraktno, atonalno (z mini tritonskimi clusterčki v desni roki). Skrivnostne stopinje nas v levi roki odvedejo tudi do najnižjih tonov klaviature. (Prejšnja kratkica in ta sta v bistvu dva dela – dve epizodi iste »kriminalke«.)

155. VETER

9 taktov

Kratka etuda s šestnajstinkami v izmenjavi obeh rok (križanja). Pri vaji jo lahko razdelimo na tri dele – približno na tri vrste. Potrebni so dejavni prsti!

156. ANANAS

8 taktov

Sadež ananasa ima zelo intenziven sladek okus (z odtenkom kislega), ki zaskeli jezik. Izvajanje: svetlo, ostro, dejavno.

157. PESEM PREPELICE

10 taktov

Skladbica nam pričara zvočno sliko prepelice na polju. Namen je igranje večglasja v levi roki v različnih položajih in z različnimi akordi.

158. POTOVANJE Z MOTORJEM

8 taktov

Ob ostinatni ritmično melodični figuri v levi roki (ki motorično poganja potek zvočnega dogajanja) je v desni roki precej razgibana melodija, ki se giblje v večjem obsegu.

159. TEMNO ZELENA PESMICA

7 taktov

Je v temno zelenem e-molu. Čeprav je melodija v desni roki, je precej pomemben tudi kontrapunkt v levi roki (v bistvu je to še ena – stranska melodija). Paziti je treba na lokovanja in fraziranje!

160. V TOREK POPOLDNE

8 taktov

Gre za kar živahno dogajanje z dejavnimi šestnajstinkami v desni roki, ki jo ritmično dopolnjujejo *staccato* dvojemke v levi roki. To je kratka etudna vaja, ki jo je najbolje igrati v torek popoldne 😊).

161. DVE MUHI

10 taktov

Če je tempo izvajanja dovolj hiter, potem kromatični premiki v obeh rokah ustvarijo »mrmranje« dveh muh. »Presenečenje« s pasažo v protipostopu v predzadnjem taktu, s katero muhi »priletita« v končno toniko F-dura, je treba izvesti odločno in »bleščeče«.

162. DRAMATIČNA UVERTURA

14 taktov

Ta kratkica ima beethovnovski značaj (iz 5. simfonije L. van Beethovna). Izraz: odločno, zvočno, sočno.

163. PROTI ZVEZDAM

10 taktov

Tu je mir, poslušanje zvokov v prostoru (vesolju), ki se širi. Zadnji dve dvojemki (zvezdi) je treba rahlo poudariti.

164. MALA ŠALA

7 taktov in pol

»Normalne«, enostavne motive v C-duru vedno pospremi rahlo disonantni »posmeh«, vendar je celoten izraz šaljivo prijazen.

165. TOKATINA

7 taktov

Tukaj nastopa aluzija oziroma reminiscenca na orgelsko *Tokato v d-molu* J. S. Bacha. Za prstni red predlagam samo oba 3. prsta, ki se izmenjujeta.

166. POGLED SKOZI OKNO

7 taktov

Na videz statična zvočna slika, z malo domišljije pa se skozi okenski okvir (kvinte v levi roki) da opaziti zanimive premike in utripanja.

167. NESTRPNO

12 taktov

Enakomerno motorično gibanje v levi roki »ne ugaja« desni roki, zato ga ta poskuša »razbiti« z »nestrpnimi« sinkopami. Na koncu se desna vseeno uredi in uskladi z levo.

168. V ČEŠNJEVEM GAJU

11 taktov

Vsebina: sprehod in uživanje v naravi – v prelepem nasadu češenj, ki so pravkar vzcvetele.

169. MED TRAVNIMI BILKAMI

8 taktov

Križanje rok tukaj ustvarja zanimive, »naključne« melodične motive. Tako kot splet travnih bilk ustvarja različne vidne podobe in tudi geometrične vzorce.

170. JEZA

7 taktov

Izraz oziroma občutek jeze je prikazan s sozvočji, v katerih so tritonusi, ter – seveda – tudi z glasno in napeto dinamiko. In ... ta jeza ... ne popušča!

171. SVINČNIK IN RADIRKA

7 taktov

Svinčnik v desni roki je seveda ostrejši (»ošiljeni« prsti – za dober in jasen ton), radirka v levi pa mehka (dinamika *mp*).

172. NA MORSKI OBALI

10 taktov

Opis dogajanja: rahlo valovanje v levi roki in lenobno premikanje melodije v desni roki. Zvočna slika temelji na celotonski lestvici, ki se »razgrne« v 6. taktu. Ta je lahko odigran s *crescendom*, ki se z *decrescendom* prelije v sedmi takt.

173. KORAKANJE

10 taktov

Spet gre za ostanatno figuro v levi roki, ki lahko igra tudi oktavo nižje od zapisanega – obe varianti sta zanimivi.

174. PIŠ VETRA

4 takti

Minimalistična skladbica (ena najkrajših), v kateri sta pomembni hitrost in spretnost.

175. LAHKO BI BILA USPAVANKA

19 taktov

Vsekakor mirna kratkica, s spokojnim vzdušjem. Lahko jo razdelimo na tri dele (po vrstah):

1. del se konča v h-molu, 2. in 3. pa v G-duru. Lahko bi bila tudi uspavanka ...

176. STRAH

6 taktov

Analiza zvočnega materiala: skladbica vsebuje 9 samostojnih not, eno sozvočje (zelo disonantno) ter nekaj (pomembnih) pavz. Seveda je pri izvajanju in doživljanju najpomembnejša domišljija (kar se najbolj pokaže v pavzah, v katerih je velik izrazni naboj).

177. PLESNI SPREHOD SKOZI F-MOL

17 taktov

Plesni ritem v triosminskem taktu prispeva spremljava v levi roki. (V tretji vrsti v drugem taktu bi prva osminka lahko bila G.)

178. KORAČNICA SKOZI CIS-DUR

10 taktov

Skladbico se je priporočljivo najprej naučiti in igrati v C-duru.

179. SPREHOD SKOZI A-MOL

8 taktov

Triglasna faktura, ki bi jo lahko izvajal triglasni pevski zbor (sopran, alt, bas). Gre za vajo v polifoniji z dvoglasjem v desni roki.

180. POPLESOVANJE SKOZI D-DUR

9 taktov

Desna roka poje in »poplesuje«, leva spremlja in »poskakuje«.

181. RAZMIŠLJANJE V E-MOLU

8 taktov

Tako kot prejšnja je tudi ta kratkica zelo klasična. Vaja za kantileno, fraziranje.

182. ZABAVA V A-DURU

12 taktov

Na videz enostavna skladbica, ampak s precej spremembami v spremljajoči figuri v levi roki. Najprej je treba pazljivo pregledati harmonije v levi roki (v obliki skupnih trozvokov) V harmonskem ritmu lahko opazimo vztrajanje na dominantni harmoniji D – E – gis v 7., 8., 9. in 10. taktu.

183. IGRA V ES DURU

8 taktov

Enakovrednost obeh rok – dveh melodij.

184. PLEZANJE V G-MOLU

6 taktov

Ugotoviti je treba, kdaj (oziroma v katerih taktih) je igranje protipostopno in kdaj vzporedno.

185. JE TO HRENOVKA?

8 taktov

Namen te kratkice je seznanjanje z »rahlo neobičajnimi« sozvočji in z nedoločenim modusom. Je to dur? Je mol? Mogoče pa je hrenovka? 😊

186. ZAČUDENJE

7 taktov

Izraz »začudenosti« se še najbolj pokaže v melodiji pri intervalu septime. Čeprav tudi druga vrsta ne prinaša spoznanja, za kaj gre, pa pomiritev pride v zadnjem taktu v E-duru.

187. KAR NAENKRAT ...

12 taktov

Že druga kratkica z istim naslovom (prva je št. 153). Kar naenkrat z obema rokama preletimo skozi male terce g-mola. Nadaljnji kronološki opis dogajanja: kratka tišina, nato v 3. in 4. taktu letimo skozi malo terco c-mola (ki je subdominanta g-mola), spet košček tišine ... in terca D-dura (dominanta v g-molu), nato rahlo oklevanje ter konec na toniki g-mola. Namen: izvajanje zelo hitrih menjav položajev obeh rok.

188. PREPROSTA PESMICA

18 taktov

Oblikovno gledano je tu natančna periodika: del A in B s štirimi štiritaktji (C-dur in a-mol). V delu A je melodija (*mf*) v desni roki, spremljava (*p*) v levi roki, v delu B pa je obratno, vlogi rok se zamenjata. Kljub preprosti zasnovi in ideji (ali pa ravno zato!) je potrebno in nujno muzikalno in melodično izvajanje.

189. POLET

19 taktov

Še ena kratkica z melodijo v e-molu in s spremljavo, ki je zasnovana na tradicionalnih harmonskih funkcijah (t, D, VI. st.) in ki zares zaživi samo »v poletu«, torej v precej živahnem tempu.

190. MIKROSONATINA V F-DURU

12 taktov

(Ko sem bil še učenec klavirja – začetnik, je bila moja prva sonatina Vanhalova v F-duru; bila mi je zelo všeč.) »Analiza« te mikrosonatine: 1. tema je v prvih dveh taktih, 3. takt je prehod, v 4. in 5. taktu je druga tema, sledijo trije takti (6., 7. in 8.), ki predstavljajo razvoj (izpeljavo) in združujejo 1. in 2. temo. 9. in 10. takt sta repriza (samo prve teme, z variacijo v spremljavi), 11. in 12. takt pa *coda* – konec.

191. SKRIVNOSTNI SIGNALI

9 taktov

Ponovno je bistveno poslušanje dolgih tonov, v katere (ali bolj natančno: med katere) prihajajo različni signali – različni po dinamiki in po višinah registrov, v katerih se javljajo.

192. NA JURIS

7 taktov

Pri naslovu bi bilo primerno dati tudi iklicaj! Skladbica se začne s signali »gasilske« kvarte: »Pozor, pozor!« Sledi podaljšana in ponavljajoča se kadenca D–T–D–T–D–T–D–T. To je lahko tudi vaja za repetitije.

193. SKRIVNOSTNA PUŠČAVA

6 taktov

Izraz skladbice zahteva *legattissimo* igranje. Če je možno, naj bodo tudi dvojemke zaigrane čim bolj vezano, zlito. Pokrajina skrivnostne puščave se konča v – skrivnostnem – des-molu.

194. NAJHITREJŠI MARTINČEK

8 taktov

Gre za hitre pasaže v kvintolah, ki se izmenjujejo in dopolnjujejo v obeh rokah.

195. FOLKLORNI PLES

9 taktov

Poskočna kratkica. Začne se v rahlo nedoločenem modusu, ki se »razjasni« komaj v zadnjih treh taktih v harmonski g-mol. Je zelo razgibana – tudi v smislu sprememb položajev obeh rok, zato ni lahka za izvajanje.

196. KORAL

15 taktov

(V zbirki je že en Praznični koral (št. 140).) Ta je zgrajen iz štirih delov – štirih kadenc, od katerih ima vsaka po štiri takte. Faktura je sestavljena iz kombinacije tri- in štiriglasja. Zaželeno je, da se izpostavi melodija v zgornjem glasu.

197. RESNA KORAČNICA

9 taktov

To je vaja za punktiran ritem v obeh rokah. Izraz: odločno, strumno, dejavno.

198. NEŽNOST

6 taktov

Nežno in ljubko melodijo spremljata dva neodvisna glasova v levi roki. Vaja za polifonijo.

199. PRIDNOST

8 taktov

Če smo prišli do številke 199, potem smo verjetno res pridni 😊. Izrazno je to ena najenostavnejših kratkic (mimogrede: tudi od osmih taktov so štirje – 1., 2., 5. in 6. – identični). Seveda so – tehnično gledano – malo zahtevnejše terce v protipostopu v predzadnjem taktu.

200. GLASBA MODREGA NEBA

17 taktov

Tehnično gledano gre za »nabiranje« tonov in s tem ustvarjanje različnih barvnih harmonij.